

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2927/2020
31.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији су пуномоћници Никола Лекић и Вук Васиљевић, адвокати из ..., против туженог Дома здравља Панчево, чији је пуномоћник Александра Смилевски, адвокат из ..., ради утврђења и заштите од дискриминације у области рада, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2572/19 од 14.11.2019. године, у седници одржаној 31.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужилаца изјављена проти пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2572/19 од 14.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву П1 3/18 од 25.01.2019. године, одбијен је захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцима нарушавањем уживања под једнаким условима права на једнаку накнаду за ради једнаке вредности у Дому здравља Панчево, применом погрешног коефицијента за обрачун и исплату плата. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца, којим су тражили да се забрани туженом даље нарушавање уживања под једнаким условима права на једнаку накнаду за рад једнаке вредности према тужиоцима. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужени да ради уклањања последица дискриминаторског поступања за обрачун и исплату плате тужиоцима, а за послове које обављају, примењује коефицијент прописан Уредбом о коефицијентима за обрачуна и исплату плата запослених у јавним службама. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужилаца да се нареди објављивање пресуде у јавном гласилу „Политика“, о трошку туженог. Ставом петим изреке, обавезани су тужиоци да туженом на име трошкова поступка плате 48.950,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев туженог да му се на износ главнице трошкова поступка досуди законска затезна камата и за период од дана пресуђења до дана извршности.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2572/19 од 14.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужилаца и потврђена

првостепена пресуда у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке. Ставом другим изреке, укинута је решење о трошковима поступка садржано у ставу петом и шестом изреке првостепене пресуде и предмет враћен истом суду на поновни поступак у том делу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18), утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су запослени код туженог на радном месту возача санитетског транспорта и за то радно место тужицима је зарада обрачунавана уз примену коефицијента 8,98. Правилником о систематизацији туженог за то радно место предвиђен је средњи степен стручне спреме, док је за радно место возача у служби хитне медицинске помоћи довољан и трећи степен ВК возача. Тужиоци су завршили едукацију из ургентне медицине, и приликом изласка на терен, поред хитног санитетског превоза, помажу приликом уношења и изношења непокретних пацијената, што је предвиђено тачком 40. и 41. Правилника, с тим да на терену обављају и друге послове и то реанимацију и имобилизацију повређеног или нагло оболелог лица, рукују инсталисаним уређајима у возилу, сиреном, ротацијом, радио станицом, кардиолошком столицом, носилима, ЕКГ, дефибрилатором, респиратором и аспиратором, који возачи не користе, али препознају у систему и на захтев лекара их доносе до места несреће, незгоде или повреде. Учествују у реанимацији и имобилизацији заједно са лекаром и техничарем, под надзором лекара и упуштвима лекара. Запослени у Градском заводу за хитну медицинску помоћ Београд и Нови Сад на радном месту возача у хитној помоћи и возача санитетског возила у Одељењу саобраћајне оперативе, обављају исте послове и сходно Уредби о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама врши им се обрачун зараде по коефицијенту од 13,57.

Тужиоци, као запослени на радном месту возача санитетског транспорта истичу да остварују мању зараду услед примене нижег коефицијента приликом обрачуна зарада од 8,46 у односу на коефицијент који се примењује приликом обрачуна зарада запослених у истој служби - хитна медицинска помоћ, на територији Града Београда и Новог Сада од 13,57, да за такво поступање нема оправданог разлога, са којих разлога су тражили да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према њима, да се забрани туженом даље такво поступање и да се пресуда објави у јавном гласилу „Политика“.

По оцени Врховног касационог суда, код тако утврђеног чињеничног стања, правилно су одлучили нижестепени судови када су одбили, као неосноване захтеве тужилаца, правилном применом материјалног права.

Чланом 18. Закона о раду, прописано је да је забрањена непосредна и посредна дискриминација лица која траже запослене, као и запослених, с обзиром на пол,

рођење, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство.

Чланом 16. ставом 1. Закона о забрани дискриминације, прописано је да је забрањена дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, на стручно усавршавање и професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, на правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат, као и на заштиту од незапослености.

Чланом 165. ставом 1. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05), прописано је да су здравствени радници лица која имају завршен медицински, стоматолошки односно фармацеутски факултет, као и лица са завршеном другом школом здравствене струке, а која непосредно као професију обављају здравствену делатност у здравственим установама или праватној пракси, под условима прописаним законом, а ставом 2. истог члана да здравствени сарадник јесте лице са средњом, вишом, односно високом стручном спремом које обавља одређене послове здравствене заштите у здравственој установи, односно приватној пракси.

Чланом 2. тачком 13. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 44/2001), прописан је коефицијент од 13,57 за обрачун плата запослених који врше здравствену негу, хоспитализованих болесника на интензивној нези, између осталог и на хитном пријему болесника, хитну медицинску помоћ, послове санитетског транспорта уз пружање хитне медицинске помоћи и руковање инсталираним система у возилу (IV степен стручне спреме). Истом чланом прописан је коефицијент од 8,98 за послове техничког одржавања, послове на припреми хране, послове на успостављању телефонских веза већих интензитета, послове санитетског транспорта болесника, возача, дактилографа и слично за које се тражи III степен стручне спреме.

Тужиоци, као запослени на радном месту возача санитетског транспорта истичу да остварују мању зараду услед примене нижег коефицијента приликом обрачуна зарада од 8,46 у односу на коефицијент који се примењује приликом обрачуна зарада запослених у истој служби - хитна медицинска помоћ на територији Града Београда и Новог Сада од 13,57. Неоправдано прављене разлике у поступању према неком лицу у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији представља акт дискриминације из чега следи да је за постојање дискриминације потребно да се лице које тражи заштиту због дискриминације налази у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друга лица у односу на која сматра да је дискриминисано, па уколико се не налази у таквој ситуацији, дискриминације нема. По оцени Врховног касационог суда, тужиоци нису у истој ситуацији као запослени у служби хитне медицинске помоћи, с обзиром да је утврђено да су тужиоци запослени код туженог на радном месту возача санитетског транспорта и да им се зарада за наведено радно место обрачунава применом коефицијента 8,98, који је Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама прописан и за послове санитетског транспорта болесника, за који се тражи III степен стручне спреме, па како

возачи санитетског транспорта нису здравствени радници у складу са напред цитираним одредбама закона и уредбе и поред завршене обуке за пружање медицинске помоћи, то им не припада обрачун плате прописан чланом 2. тачком 13. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, односно коефицијент од 13,57, из чега произлази да у понашању туженог нема дискриминаторског понашања. Наиме, нема дискриминације када се за обављање одређених послова захтева одређена стручна спрема или одређена специјализација, односно стручност, па стога тужиоцима није повређено начело на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, нити је учињена дискриминација према тужиоцима јер је тужени тужиоцима исплаћивао плате применом коефицијента за обрачун плате сходно наведеној уредби, за посао који обављају и за који је предвиђен коефицијент по којем тужени обрачунава плату. Чињеница да су тужиоци завршили обуку за пружање медицинске помоћи је без значаја, с обзиром да је чланом 173. Закона о здравственој заштити забрањено обављање здравствене делатности од стране лица која се у смислу овог закона не сматрају здравственим радницима и здравственим сарадницима.

Стога су неосновани наводи ревизије тужилаца о погрешној примени материјалног права, јер је тужени тужиоцима исплаћивао зараду у складу са Уредбом, са којих разлога није извршена дискриминација тужилаца, с обзиром да је тужени као послодавац у свему поступао у складу са Законом о здравственој заштити и Уредби о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, која је донета на основу Закона о платама запослених у јавним службама.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић